

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik /spr./

Sędziowie: SSO Małgorzata Susmaga

SSO Dorota Maciejewska-Papież

Protokolant: st. sekr.sąd. Joanna Kujawa

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Danuty Mazur

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2015r. roku na rozprawie

sprawy **K. F. (F.)**

oskarżonego przestępstwo z art. 242 § 3 k.k.

na skutek apelacji oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie XII Zamiejscowego Wydziału z siedzibą w Rawiczu z dnia 8 października 2014 roku, /sygn. akt XII K 108/14/

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rawiczu

Małgorzata Susmaga Sławomir Olejnik Dorota Maciejewska -Papież

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 8 października 2014 roku w sprawie o sygn. akt XII K 108/14 Sąd Rejonowy w Lesznie w XII Zamiejscowym Wydział Karny z siedzibą w Rawiczu uznał oskarżonego **K. F.** za winnego tego, że w okresie od dnia 26 listopada 2013 r. do dnia 3 stycznia 2013 roku korzystając z przerwy udzielonej na mocy postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 22 sierpnia 2013 r. sygn. akt II Kow 958/13pr na okres trzech miesięcy, tj. do dnia 22 listopada 2013 r. w odbywaniu kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokami Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 21.02.2012 r. sygn. akt III K 164/11, Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 12.06.2012 r. sygn. akt II K 519/12 z dnia 25.04.2013 r. sygn. akt II K 965/12, z dnia 15.11.2012 r. II W 1020/12 i z dnia 14.02.2013 r. sygn. akt II K 81/12, nie powrócił do zakładu karnego bez usprawiedliwionej przyczyny w ciągu trzech dni po upływie wyznaczonego terminu, tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. i za to wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto w punkcie 2. orzeczenia Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.k. zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł **oskarżony** zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mu:

I. obrazę przepisów postępowania karnego art. 7 k.p.k. w zw. z art. art. 410 k.p.k. mający istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez uznanie za niewiarygodne wyjaśnień w zakresie przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem Sądu Rejonowego w Lesznie, gdzie udzielono mu informacji, iż nie musi się stawiać do zakładu karnego.

II. nadto oskarżony nie zgadza się z treścią opinii z Zakładu Karnego, która w jego opinii jest sprzeczna z wcześniejszymi opiniami dotyczącymi jego osoby.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podniesione we wniesionym środku odwoławczym zarzuty okazały się co najmniej częściowo zasadne, co spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Przystępując do merytorycznej analizy zasadności apelacji należy w pierwszej kolejności wskazać, że zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. Nadto, w myśl art. 433 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba, że ustawa stanowi inaczej.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy pragnie jednak zwrócić uwagę, iż rolą sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji jest rzetelne przeprowadzenie postępowania, w szczególności zebranie pełnego materiału dowodowego, który pozwoliłby na dokonanie ustaleń faktycznych w badanej sprawie. Jednym z podstawowych obowiązków Sądu orzekającego, od którego zależy prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy, jest przeprowadzenie postępowania nie tylko zgodnie z przepisami proceduralnymi, ale również przeprowadzenie wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o winie osoby oskarżonej i to w sposób określony przepisami procedury karnej.

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Rejonowy nie sprostął powyższym wymaganiom, wydając zaskarżone orzeczenie. Sąd odwoławczy na obecnym etapie oczywiście nie przesądza, czy oskarżony jest winnym zarzucanego mu występkowi, czy też nie. O tym rozstrzygnie Sąd I instancji w ponownym postępowaniu, uzupełniając istotne braki w materiale dowodowym i dokonując powtórnej oceny zgromadzonych dowodów, odpowiadającej dyrektywie swobodnej oceny dowodów. Dopiero powtórzenie postępowania dowodowego we wskazanym przez Sąd II instancji zakresie, upoważni do rozstrzygnięcia, czy oskarżony miał świadomość ciężącego na nim obowiązku powrotu do zakładu karnego po wydaniu postanowienia Sądu Okręgowego, sygn. akt II Kow 958/13pr.

Szczegółowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i rozumowania Sądu Rejonowego zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w zakresie sprawstwa oskarżonego, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w sprawie występują istotne wątpliwości, które powinien, a nie powziął Sąd I instancji.

Skarżący ma rację, kwestionując ustalenia Sądu I instancji w zakresie zamiaru przyświecającego oskarżonemu w chwili dokonywania przypisanego mu czynu. Sąd wyrokujący w sprawie uznał wyjaśnienia oskarżonego w zakresie w jakim wskazywał, iż został on błędnie poinformowany przez pracownika Sądu za niewiarygodne, nie dokonując weryfikacji tych wyjaśnień. W konsekwencji całkowicie arbitralnie uznał, iż wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie nie polegały na prawdzie, utrzymując, iż gdyby oskarżony miał istotnie wątpliwości co do obowiązku stawiennictwa w zakładzie karnym zwrócił się do właściwego organu z pisemnym wnioskiem o udzielenie odpowiedzi w tej kwestii, szczególnie że wezwania do stawiennictwa pochodziły z różnych jednostek. Sąd I instancji zamiast antycypować w sposób mało przejrzysty co oskarżony powinien był uczynić, bowiem nie wskazał nawet do jakiego organu miał się on pisemnie zwrócić, powinien powołać dowód z przesłuchania pracowników sekretariatu Sądu Rejonowego w Lesznie. Wskazać bowiem należy, iż sytuacja w której osoba pyta o konieczność stawienia się do odbycia pozbawienia wolności po wydaniu wobec niej wyroku łącznego, zdarza raczej rzadko, dlatego istnieje duże prawdopodobieństwo, iż jeśli zdarzenie to zaistniało, to zostało przez pracowników sądu zapamiętane. Nadto oskarżony podawał, iż rozmowa w sekretariacie sądu odbywała się w obecności jego znajomej, zatem wszechstronne wyjaśnienie sprawy wymagałoby przesłuchania jej na okoliczność tego zdarzenia. Nie można również wykluczyć ewentualnej konieczności skonfrontowania zeznań owej kobiety i wyjaśnień K. F. z zeznaniami pracowników sądu. Potwierdzenie lub wykluczenie tych okoliczności ma zasadnicze znaczenie dla oceny czy oskarżony wypełnił znamiona zarzucanego mu czynu, ponieważ dla bytu tego przestępstwa konieczne jest, aby sprawca nie powrócił w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu bez usprawiedliwionej przyczyny. A zatem jeśli taka usprawiedliwiona przyczyna wystąpi, to nie można mówić o popełnieniu przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. Nadto podkreślić należy, iż przestępstwo samouwolnienia jest przestępstwem umyślnym, które może być popełnione z zamiarem bezpośrednim,

natomiast zamiar wymaga udowodnienia podobnie jak inne znamiona przestępstwa i to w sposób całkowicie pewnie, usuwający wszelkie istotne racjonalnie nasuwające się wątpliwości i zamiaru sprawcy nie można domniemywać. W tych rozważaniach Sądowi Rejonowemu jednocześnie nie może umknąć fakt, iż oskarżony K. F. jednak sam się zgłosił do zakładu karnego w dniu 3 stycznia 2014 r. kiedy zorientował się, iż jest poszukiwany przez Policję w związku z koniecznością stawienia się do zakładu karnego.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku nawet nie podjął próby rozważenia czy wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do skazanego spowodowało, iż wchodzące w skład wyroku łącznego poszczególne wyroki straciły moc. Przecież postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 22.08.2013 r. sygn. akt II Kow 958/13pr udzielono skazanemu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności w odniesieniu między innymi do wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 12.06.2012 r. sygn. akt II K 519/12, który wchodził do wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 28 października 2013 r. sygn. akt 112/13. Zważyć należy także, iż penalizacji z art. 242 § 3 k.k. podlega tylko ten kto, korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności i bez usprawiedliwionej przyczyny nie powróci do zakładu karnego, a nie ten kto nie stawia się do odbycia nowej kary pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu Okręgowego na obecnym etapie postępowania nie sposób kategorycznie rozstrzygnąć kwestii sprawstwa i winy oskarżonego K. F. w zakresie czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia. Kwestia ta winna, zatem zostać ponownie zbadana przez Sąd I instancji z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym również oświadczeń procesowych i wyjaśnień składanych przez oskarżonego na poszczególnych etapach postępowania. Sąd odwoławczy uznał zarazem, iż w przedmiotowej sprawie zaistniały okoliczności nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku bez konieczności szczegółowego odnoszenia się do wszystkich podniesionych we wniesionych środkach odwoławczych zarzutów, w szczególności ponoszonej w apelacji kwestii opinii z Zakładu Karnego w Rawiczu, która według oskarżonego stanowiła dowód nie odzwierciedlający rzeczywistości.

Podzielając zatem co najmniej część z zastrzeżeń sformułowanych pod adresem zaskarżonego orzeczenia w apelacji Sąd Okręgowy uznał, iż wyrok Sądu Rejonowego nie mógł się ostać i wobec tego na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. uchylił go w całości.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Rawiczu do ponownego rozpoznania.

SSO Małgorzata Susmaga SSO Sławomir Olejnik SSODorota Maciejewska -Papież